

แผนบริหารความเสี่ยง ด้านความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ประจำปีงบประมาณ

2568

คำนำ

สภาพการณ์ปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย รวมถึงการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาคได้ส่งผลให้องค์กรภาครัฐ ต่าง ๆ ในประเทศไทยเผชิญกับความเสี่ยงด้านการทุจริตที่อาจกระทบต่อการดำเนินภารกิจและการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรภาครัฐอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น องค์กรภาครัฐทุกส่วนจึงต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในองค์กร

หลักประกันที่สำคัญในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนนั้น คือ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร เพื่อลดโอกาสที่จะประสบปัญหาและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทุจริต เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ การแก้ไขปัญหา และการป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตล่วงหน้าเสมอ โดยเฉพาะในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบให้เป็นที่ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม สาธารณะ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภารกิจ ภาครัฐการให้บริการประชาชน และประเทศชาติ

ในการนี้ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพจน์มีขอบภายในสำนัก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกันรวมทั้งสิ้น ๖ มิติ ประกอบด้วย ๑. มิติการบริหารบุคคล ๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ ๓. มิติการบริหารจัดการโครงการ ๔. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม ๕. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง ๖. มิติการรักษาความลับทางราชการ เพื่อให้สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

๑. หลักการและเหตุผล.....	๔
๒. วัตถุประสงค์.....	๕
๓. ประโยชน์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง.....	๕
๔. ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง.....	๕
๕. การวิเคราะห์ความเสี่ยง.....	๗
๖. แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใส.....	๑๐
๑. ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคล.....	๑๒
๒. ความเสี่ยงด้านการบริหารทรัพย์สินทางราชการ.....	๑๒
๓. ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการโครงการ.....	๑๒
๔. ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม.....	๑๒
๕. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง.....	๑๓
๖. ความเสี่ยงด้านการรักษาความลับทางราชการ.....	๑๓
๗. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....	๑๔
บรรณานุกรม.....	๑๖

**แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘**

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมากในหลายๆด้าน ทั้งในด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านเสถียรภาพทางการเมือง และตลอดจนด้านความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตหากเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบโดยส่วนใหญ่จะเกิดจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก โดยเฉพาะการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมสาธารณะก่อให้เกิดความเสียหายต่อภารกิจ ภาครัฐ การให้บริการประชาชน และประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกลุ่มกลางทางสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริตที่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ และต้องมีการขยายผลไปในทุกภาคส่วน

องค์กรภาครัฐทุกส่วนราชการ จึงต้องกำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบในส่วนราชการของตนเอง โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อให้สกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพตติมิชอบ โดยการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตล่วงหน้าก่อนเสมอเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ซึ่งการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร

ดังนั้น สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงการกระบวนการงานต่างๆ อธิบายรูปแบบพฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ กิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และการลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต ๖ มิติ ประกอบด้วย ๑. มิติการบริหารบุคคล ๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ ๓. มิติการบริหารจัดการโครงการ ๔. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม ๕. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง ๖. มิติการรักษาความลับทางราชการ
- ๒) เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกัน ควบคุมหรือลดความเสี่ยงการทุจริตประพฤติมิชอบ

๓. ประโยชน์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

๑. ผู้บังคับบัญชาและบุคลากรของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของสำนัก ตามแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
๒. มีเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจถึงกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงในด้านต่างๆ ของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมนำแผนไปสู่การปฏิบัติ อันจะช่วยลดมูลเหตุหรือโอกาสในการเกิดความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้ รวมทั้งยังสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันเวลา
๓. สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด และนำผลที่ได้จากการติดตามมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนฯ ในปีถัดไป
๔. บุคลากรของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบ โดยนำแนวทางการบริหารจัดการไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน อันส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
๕. สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีขีดความสามารถและมาตรฐานการดำเนินงานตามนโยบายการดำเนินงานที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากำหนด

๔. ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ ประเมิน และแนวทางป้องกันความเสี่ยงด้านความโปร่งใส เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น ๖ มิติ ดังนี้

๑. มิติการบริหารบุคคล
๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ
๓. มิติการบริหารจัดการโครงการ
๔. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม
๕. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง
๖. มิติการรักษาความลับทางราชการ

ข้อมูลเพิ่มเติมการดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารลับ

การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารลับเป็นส่วนสำคัญของงานสารบรรณในกลุ่มงานบริหารทั่วไปของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่

- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
- ประกาศสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เรื่อง ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕

แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑

หลักการสำคัญในการเก็บรักษาและทำลายเอกสารลับ

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานด้านการรักษาความลับของทางราชการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงต้องปฏิบัติตามหลักการสำคัญดังนี้:

๑. การกำหนดชั้นความลับ

- เอกสารลับจะต้องถูกกำหนดชั้นความลับอย่างชัดเจนตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น "ลับ", "ลับมาก", หรือ "ลับที่สุด"

- การกำหนดชั้นความลับต้องมีเหตุผลประกอบที่ชัดเจนและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

๒. การจัดเก็บเอกสารลับ

- เอกสารลับต้องจัดเก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย มีระบบควบคุมการเข้าถึงที่เข้มงวด
- ต้องจัดทำทะเบียนควบคุมเอกสารลับ เพื่อให้สามารถตรวจสอบและติดตามเอกสารได้
- ต้องมีการตรวจสอบเอกสารลับเป็นประจำ เพื่อให้แน่ใจว่าเอกสารยังคงปลอดภัยและเป็น

ปัจจุบัน

๓. การทำลายเอกสารลับ

- การทำลายเอกสารลับต้องดำเนินการตามระเบียบที่กำหนด โดยใช้วิธีการที่ปลอดภัย เช่น การเผาทำลาย การย่อยทำลาย หรือการทำลายด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์

- ต้องมีพยานในการทำลายเอกสารลับ และจัดทำบันทึกการทำลายเอกสารไว้เป็นหลักฐาน
- การทำลายเอกสารลับต้องให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลจะไม่สามารถกลับมาใช้งานได้อีก

๔. การควบคุมการเข้าถึง

- การเข้าถึงเอกสารลับต้องจำกัดเฉพาะผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
- ต้องมีการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของบุคคลที่เข้าถึงเอกสารลับ
- ต้องมีการลงทะเบียนการเข้าถึงเอกสารลับทุกครั้ง

๕. การรักษาความปลอดภัยทางอิเล็กทรอนิกส์

- ข้อมูลลับที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องได้รับการป้องกันด้วยระบบรักษาความปลอดภัย

ที่เข้มงวด

- ต้องมีการสำรองข้อมูลลับอย่างปลอดภัย และมีแผนการกู้คืนข้อมูลในกรณีฉุกเฉิน
- ต้องมีการเข้ารหัสข้อมูลลับ

๖. การฝึกอบรมและสร้างความตระหนัก

- จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการ
- สร้างความตระหนักให้เจ้าหน้าที่ทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการรักษาความลับ และผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลลับการปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้อย่างเคร่งครัด จะช่วยให้สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถรักษาความลับของทางราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organization ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นแนวคิดของการควบคุมภายในองค์กรที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับสากล โดยเริ่มเผยแพร่เมื่อปี ๑๙๙๒ และปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมล่าสุดในปี ๒๐๑๓ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในองค์กรแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ/องค์กร ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการ/องค์กร

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต (ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต Fraud Triangle)

ประกอบด้วย

๑. แรงกดดันหรือแรงจูงใจ(Pressure/Incentive)
๒. โอกาส (Opportunity) ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ ภายในองค์กร
๓. การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริตแบ่งออกได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

การเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ/องค์กร ตามหลักการ/แนวคิด COSO

ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
๕. กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

โดยกรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๔ กระบวนการ ดังนี้

(๑) Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ

(๒) Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบและจะต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแส้นั้นแก่ผู้บริหาร

(๓) Preventive : ป้องกัน หลีกเสี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเสี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การเกิดทุจริตเข้ามาได้อีก

(๑) Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันการปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๕.๑ เกณฑ์ระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

๕.๒ เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	- มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ - ลงโทษทางวินัยร้ายแรง - มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือขององค์กรอย่างกว้างขวาง
๔	สูง	- มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก - ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง - มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือขององค์กร
๓	ปานกลาง	- มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก - มีบรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
๒	น้อย	- มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร - ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	- มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย - สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน

๕.๓ การประเมินความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง คือ การแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละสาเหตุ และนำมาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยกำหนดแผนภูมิความเสี่ยงดังนี้

คะแนนระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง * ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

แผนผังประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)

Risk Assessment Matrix			ความเป็นไปได้				
			ต่ำมาก / น้อยมาก	ต่ำ / น้อย	ปานกลาง	สูง / บ่อย	สูงมาก / บ่อยมาก
			1	2	3	4	5
ผลกระทบ / ความรุนแรง	สูงมาก / หาชนะ	5	5	10	15	20	25
	สูง / วิกฤต	4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง	3	3	6	9	12	15
	ต่ำ / น้อย	2	2	4	6	8	10
	ไม่เป็นสาระสำคัญ / น้อยมาก	1	1	2	3	4	5
			ระดับของความเสี่ยง				

๕.๔ เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	แถบสี	มาตรการกำหนด
๔	สูงมาก	๒๐-๒๕	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรม
๓	สูง	๑๐-๑๖	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๒	ปานกลาง	๔-๘	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
๑	น้อย	๑-๓	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

๖. แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใส

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้วางแผนจัดการความเสี่ยง โดยนำกลยุทธ์ มาตรการ หรือแนวทางมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงหรือลดความเสียหายของ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ ของสำนัก ทั้งนี้ มีแนวทางที่ใช้สำหรับ จัดการความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยงและประเภทความเสี่ยงได้วิเคราะห์ความเสี่ยงจากกระบวนการและขั้นตอน การปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อระบุประเด็นความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง และสถานะความเสี่ยง ถือเป็นขั้นตอนที่ สำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

การแบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่

- (๑) ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคล
- (๒) ความเสี่ยงด้านการบริหารทรัพย์สินทางราชการ
- (๓) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการโครงการ
- (๔) ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม
- (๕) ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- (๖) ความเสี่ยงด้านการรักษาความลับทางราชการ

ความเสี่ยงทั้ง ๖ ด้าน ครอบคลุมประเด็นสำคัญอาจส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสขององค์กร สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้วิเคราะห์ความเสี่ยงจากกระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน ต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อระบุประเด็น ความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง และสถานะความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตหรือความไม่โปร่งใส ที่สำคัญในแต่ละด้าน ซึ่งนำไปสู่มาตรการจัดการความเสี่ยงโดยรวมแล้ว แผนบริหารความเสี่ยงของสำนัก เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความครอบคลุมและเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้สำนักฯ สามารถลดโอกาส ที่จะเกิดความเสี่ยงและสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามตาราง ๑ ต่อไป

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มิติการบริหารบุคคล	มิติการบริหารทรัพยากรทางราชการ	มิติการบริหารจัดการโครงการ	มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม	มิติการจัดซื้อจัดจ้าง	มิติการรักษาความลับทางราชการ	สถานะความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคล	การสรรหาบุคลากร	การสรรหาบุคลากรไม่ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนด	การสรรหาล่าช้า, การได้บุคลากรที่ไม่เหมาะสม	-	-	-	-	-	สูง
ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคล	การพัฒนาบุคลากร	บุคลากรขาดทักษะและความรู้ที่จำเป็น	การฝึกอบรมไม่ตรงตามความต้องการ, การขาดการพัฒนาต่อเนื่อง	-	-	-	-	-	ปานกลาง
ความเสี่ยงด้านการบริหารทรัพยากรทางราชการ	การจัดซื้อจัดหาทรัพยากร	ทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	การจัดซื้อล่าช้า, การจัดซื้อทรัพยากรที่ไม่ตรงตามความต้องการ	-	-	-	สูง	-	
ความเสี่ยงด้านการบริหารทรัพยากรทางราชการ	การบำรุงรักษาทรัพยากร	ทรัพยากรชำรุดเสียหาย	การขาดการบำรุงรักษาตามแผน, การใช้งานทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม	-	-	-	ปานกลาง	-	
ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการโครงการ	การวางแผนโครงการ	โครงการไม่บรรลุเป้าหมาย	การวางแผนที่ไม่รัดกุม, การเปลี่ยนแปลงแผนโดยไม่แจ้งให้ทราบ	-	สูง	-	-	-	
ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการโครงการ	การดำเนินโครงการ	โครงการล่าช้า	การขาดการควบคุมและติดตาม, การขาดแคลนทรัพยากร	-	ปานกลาง	-	-	-	
ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม	การเบิกจ่ายเบี้ยประชุม	การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมไม่ถูกต้อง	การเบิกจ่ายเกินสิทธิ์, การเบิกจ่ายโดยไม่มีหลักฐาน	-	-	สูง	-	-	
ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง	การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง	การล่อลวง, การเรียกรับผลประโยชน์	-	-	-	สูง	-	
ความเสี่ยงด้านการรักษาความลับทางราชการ	การรักษาความลับทางราชการ	ข้อมูลรั่วไหล	การเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต, การขาดการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล	-	-	-	-	สูง	

ตาราง ๑ ระบุประเภทความเสี่ยงและสถานะความเสี่ยง

จากตารางวิเคราะห์ผลความเสี่ยง สามารถสรุปและวิเคราะห์แต่ละประเด็นได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคล

การสรรหาบุคลากร:

- ความเสี่ยงสูง: การสรรหาบุคลากรไม่ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนด, การสรรหาล่าช้า, การได้บุคลากรที่ไม่เหมาะสม

- ส่งผลกระทบต่อ: ประสิทธิภาพการทำงานลดลง, การทำงานล่าช้า, องค์กรขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ

การพัฒนาบุคลากร:

- ความเสี่ยงปานกลาง: บุคลากรขาดทักษะและความรู้ที่จำเป็น, การฝึกอบรมไม่ตรงตามความต้องการ, การขาดการพัฒนาต่อเนื่อง

- ส่งผลกระทบต่อ: บุคลากรขาดความพร้อมในการปฏิบัติงาน, ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

๒. ความเสี่ยงด้านการบริหารทรัพย์สินทางราชการ

การจัดซื้อจัดหาทรัพย์สิน:

- ความเสี่ยงสูง: ทรัพย์สินไม่เพียงพอต่อการใช้งาน, การจัดซื้อล่าช้า, การจัดซื้อทรัพย์สินที่ไม่ตรงตามความต้องการ

- ส่งผลกระทบต่อ: การปฏิบัติงานประจำวันติดขัด, การทำงานล่าช้า, องค์กรขาดทรัพย์สินที่จำเป็น

การบำรุงรักษาทรัพย์สิน:

- ความเสี่ยงปานกลาง: ทรัพย์สินชำรุดเสียหาย, การขาดการบำรุงรักษาตามแผน, การใช้งานทรัพย์สินอย่างไม่เหมาะสม

- ส่งผลกระทบต่อ: ทรัพย์สินมีอายุการใช้งานสั้นลง, ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงเพิ่มขึ้น

๓. ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการโครงการ

การวางแผนโครงการ:

- ความเสี่ยงสูง: โครงการไม่บรรลุเป้าหมาย, การวางแผนที่ไม่รัดกุม, การเปลี่ยนแปลงแผนโดยไม่แจ้งให้ทราบ

- ส่งผลกระทบต่อ: โครงการล้มเหลว, งบประมาณสูญเปล่า, องค์กรเสียชื่อเสียง

การดำเนินโครงการ:

- ความเสี่ยงปานกลาง: โครงการล่าช้า, การขาดการควบคุมและติดตาม, การขาดแคลนทรัพยากร

- ส่งผลกระทบต่อ: โครงการล่าช้า, ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น, องค์กรเสียโอกาส

๔. ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม

การเบิกจ่ายเบี้ยประชุม:

- ความเสี่ยงสูง: การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมไม่ถูกต้อง, การเบิกจ่ายเกินสิทธิ์, การเบิกจ่ายโดยไม่มีหลักฐาน

- ส่งผลกระทบต่อ: การทุจริต, ผิดระเบียบ, องค์กรเสียชื่อเสียง

๕. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดซื้อจัดจ้าง:

- ความเสี่ยงสูง: การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง, การล่อลวงสเปค, การเรียกรับผลประโยชน์
- ส่งผลกระทบต่อ: การทุจริต, สูญเสียงบประมาณ, องค์กรเสียชื่อเสียง

๖. ความเสี่ยงด้านการรักษาความลับทางราชการ

การรักษาความลับทางราชการ:

- ความเสี่ยงสูง: ข้อมูลลับรั่วไหล, การเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต, การขาดการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล
- ส่งผลกระทบต่อ: ความมั่นคงขององค์กร, ความเสียหายต่อชื่อเสียง, การถูกดำเนินคดี

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรให้ความสำคัญกับการควบคุมความเสี่ยงในระดับ "สูง" เป็นอันดับแรก
 ๒. กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงในแต่ละประเด็นอย่างชัดเจน
 ๓. ติดตามและประเมินผลการควบคุมความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ
 ๔. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมจริยธรรม
 ๕. ฝึกอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยง
- ข้อเสนอแนะดังกล่าว เป็นการวิเคราะห์ที่ช่วยให้องค์กรเห็นภาพรวมของความเสี่ยงที่สำคัญ และสามารถนำไปวางแผนจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการกำหนดกลไกในการกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับกรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนี้

๑. ให้คณะกรรมการฯ กำหนดแบบรายงานผลการดำเนินงานของกิจกรรมตามแผนการบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ให้ทุกกลุ่มงาน รายงานสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ รอบ ๖ เดือน รอบ ๙ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน ตามแบบรายงานผล

๓. ให้คณะกรรมการฯ รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในการประชุมสำนักกรอบ ๑๒ เดือน ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลการดำเนินงานไปทบทวนแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

สรุปสำคัญของการวิเคราะห์ความเสี่ยง สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงจากกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อระบุประเด็นความเสี่ยงประเภทความเสี่ยง และสถานะความเสี่ยง ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ความเสี่ยงช่วยให้สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถระบุจุดอ่อนและจุด

ที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใส และสามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

๗. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตต่อผู้บริหารหน่วยงาน ซึ่งระยะเวลาของการรายงานผลเป็นการรายงานระยะ ๖ เดือน ๙ เดือน ๑๒ เดือน ตามแบบในการรายงานตารางที่ ๑ และ ๒ (สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน) ดังนี้

ตารางที่ ๑ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพจน์มิชอบ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่.....	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	
โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนการบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

๑. คณะทำงานจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๗๐. สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๘.
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=GUCSK>
๒. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา .แผนปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงและป้องกันการทุจริต ๒๕๖๘. สืบค้นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘.
https://www.senate.go.th/assets/portals/๑/files/ITAb๒/๖๘/๐๒๓_๐๒๕_๖๘.pdf